Tsiviilõigus

YO5

- Kahju tekitamisest tulenevad (deliktilised)
- Lepingu v kahju tekitamisega võrreldavad
- Tarbijalepingud
- Lepingulised
- Abieluvara
- Abielu ja perekond
- Võla- e obligatsiooniõigus
- Kaubanduslikud lepingud
- Seadusjärgne ja tahtejärgne pärimine
- Perekonna- ja pärimisõigus
- Väärtpaberiõigus
- Äriühinguõigus
- Vallasvara ja õigused
- Asjaõigus
- Relatiivsed suhted
- Kinnisvara
- Intellektuaalomand
- Absoluutsed suhted
- Õiguslikult võrdsete poolte vahel (üldjuhul)
- mittevaralised suhted
- varalised suhted
- Mida reguleerib?
- Subordinatsioonisuhte puudumine
- Erand: nõrgema poole kaitse
- Piiriks tühisus, avalik kord ja head kombed
- Dispositiivsus
- Mis eristab?
- PS: omandi kaitse, kohtulik kaitse, kahju hüvitamine jm
- Isiku oma äranägemine oma huvide kaitsel
- Erandid
- Avaliku huvi puudumine
- Mõistlikkus ja heausksus

Kohustuse alus

- Seaduses sätestatud sündmus v toiming
- Õigusvastane tegu
- Tehing
- **Õigusjärglus** tehingu v seaduse alusel
- Vastutus teise isiku eest
- **Abstraktsiooni-põhimõte**: kohustustehing ja käsutustehing
- Kohustuse üleminek
- v.a isikuga lahutamatult seotud kohustus

Üldosa

- Kohustuste kandmine
- **Õigusvõime** sünnist surmani
- Füüsiline isik
- Kohustuste võtmine
- Täielik **teovõime** täisealisena
- Piiratud teovõime alaealisel ja isikul, kes ei saa oma tegudest aru
- Piiratud teovõime laiendamine 15-aastasel
- Tehingu tühisus, kui puudub hilisem v eestkostja heakskiit
- **Otsusevõimetus**
- Teadmata kadumine
- Surnuks tunnistamine 5 a möödumisel
- Vara hooldus kohtu tingimustel
- Elukoht
- Tegevuskoht
- Asukoht
- Isik
- **Ettevõte** – majandusüksus, mille kaudu isik tegutseb
- Eraõiguslik v avalik-õiguslik
- Asutamisleping, põhikiri / ühinguleping; seadus
- Juriidiline isik
- Õigusvõime
- Organid
- Üldkoosolek
- Nõukogu
- Juhatus
- **Juhtorgan**
- Liikme kohustused ja vastutus
- Esindusorgan
- Otsene, kaudne (konkludentne tegu), vaikimine
- Tagasivõtmine
- Tõlgendamine
- Vorm
- Lõpetamine, likvideerimine ja lõppemine
- **Tähtaeg, tähtpäev**
- **Tehing** – toiming või omavahel seotud toimingute kogum, milles sisaldub kindla õigusliku tagajärje kaasatoomisele suunatud tahteavaldus
- **Tühistamine**
- Sisu
- **Tühisus**, kui seadusest v kokkuleppest ei tulene teisiti
- **Tühisus**, kui vastuolus heade kommete, avaliku korra või seadusega v näilik
- Eksimus, pettus, ähvardus, vägivald vm seaduslik alus
- 6-kuulise tähtajaga seotud nõue; kehtivuse kinnitamine
- Restitutsiooninõue
- Näilik abielu

Esindamine

- Vorm
- Lubatavus
- Seadusjärgne v volitus
- **Õiguste teostamine**
- Aegumine
- Heausksus, hädakaitse ja hädaseisund
- 3 aastat, kui ei ole ette nähtud pikem tähtaeg
- Seadusest tuleneva nõude puhul 10 a

Ese – hüve, mis võib olla õiguse objekt

- Kinnisasi – maatükk
- Asendatavus
- Õigus; loom
- Äratarvitatavus
- **Asi** – kehaline ese
- Oluline
- Osa
- Mõtteline
- Päraldis
- **Vara**
- Väärtus
- Kasu: vili, õigusvili, kasutuseelised
- Kulutus: vajalik, kasulik, toreduslik

Seadusliku esindus

- Kinnisasja servituudid
- Kinnisasja naabrusõigused
- Võib ole minna erieestkostjale (sh kasupere)
- Kitsendused
- Pant
- hüpoteek
- registerpant
- käsipant
- seadusjärgsed v kinnistatud
- teed ja tehnorajatised
- Piiratud asjaõigused
- Omand – täielik õiguslik võim asja üle
- Ühine omand: kaasomand v ühisomand
- Omandi **tekkimine**: üleandmine, hõivamine, leid, peitvara; ümbertöötamine / segamine / ühendamine; igamine, loodusvili
- Valduse rikkumine, omaabi ja otsimisõigus
- Õigus asja vallata, kasutada ja käsutada ning nõuda kõigilt teistelt isikutelt nende õiguste rikkumise vältimist ja rikkumise tagajärgede kõrvaldamist
- **Valdus** – tegelik võim asja üle
- Asjaõigus
- Kinnistusraamat
- hoonestusõigus ja ostueesõigus
- reaalservituut ja reaalkoormatis
- isiklik servituut
- kasutusvaldus, isiklik kasutusõigus

Vanema isiku- ja varahooldusõigus

- Seaduslik esindus
- Otsustusõigus
- Suhtlusõigus
- Kohustus ja õigus last kasvatada
- Lähtumine lapse huvidest
- Hooldusõiguse muudatused
- Väärkohtlemise ja alandamise keeld
- Väljaandmisnõue ja suhtlemiskeeld

Abielu

- Tühisus
- Erisoolisus
- Abielutakistused
- Abielu sõlmimine
- Vabatahtlikkus
- Pettus jms
- Perekonnaseisuametnik
- Tühisus
- Teovõime ja otsusevõime
- Vallalisus
- Sugulus
- Abielu kehtetus
- Vastastikune toetamiskohustus
- Ülalpidamiskohustus
- Solidaarvastutus
- Ülalpidamis-kohustus
- Lahutamine
- Abielu lõppemine
- Varasuhted
- Eeldamisi **varaühisus**
- Valikul: vara juurdekasvu tasaarvestus; varalahusus; abieluvaraleping
- isaduse presumptsioon, omaksvõtt ja tuvastamine
- ema
- **Põlvnemine**
- Hõimlus
- Vastastikune toetamiskohustus
- Sugulus
- Perekonnaõigus
- eestkoste täisealise üle, kui isik vaimse häire v puude tõttu ei saa oma tegudest aru või ei juhi neid
- **Lapsendamine**
- **Eestkoste**
- eestkoste sündimata lapsele
- isiku- ja varahooldus
- seab kohus
- erieestkostja
- Hooldusõiguse piiramine ja äravõtmine
- KOV kui eestkosteasutus
- kui vanematel puudub esindusõigus

Võlaõigus

- Võlasuhe
- **tekib**: lepingust; kahju õigusvastasest tekitamisest; alusetust rikastumisest; käsundita asjaajamisest; tasu avalikust lubamisest; muust seaduslikust alusest
- Võlgnik ja võlausaldaja
- **Tarbija ja ettevõtja**
- iseseisev majandus- või kutsetegevus
- lahtised
- kehtivuse eeldus
- olulised
- tingimused
- muutmine, lõpetamine
- tüüp
- sisu
- tavad ja praktika
- vorm
- põhimõtted: dispositiivsus, heausksus, mõistlikkus
- *pacta sunt servanda*
- **Leping**
- kokkulepe
- pakkumus e ofert
- nõustumus e aktsept
- Kohustus
- Nõue
- **Mitte-täielik**
- **Lepinguväline**
- võõrandamine: müük, vahetus, kinge
- kindlustus; ülalpidamine
- käsundita asjaajamine
- kasutus: üür, rent, liising, litsents, frantšiis, tasuta kasutus, laen
- liike
- õigusliku aluseta saadu nõudmine
- liigid
- konkurss jm tasu lubamine
- kompromiss; seltsing; väärtpaber. Lepingud väljaspool VÕS: sh tööleping
- teenuse osutamine: käsundus, töövõtt, komisjon, makse, tervishoiuteenus, vedu, pakettreis, hoid
- **lõpeb**: kohase täitmisega; tasaarvestusega; kokkulangemisega; lõpetamise kokkuleppega; lepingust taganemise / ülesütlemisega; võlgniku surmaga, kui kohustust ei saa täita tema isikliku osavõtuta; võlausaldaja surmaga, kui kohustus tuli täita isiklikult võlausaldajale; muul ettenähtud juhul.

Kohustuse täitmine

- kolmas isik
- kohane täitmine
- aeg, koht ja viis
- vabandatav vääramatu jõu korral
- **rikkumine**
- ettenähtud juhul süüline vastutus: hooletus, raske hooletus, tahtlus
- ülemineku
- takistused
- osa-, ühis- v solidaarnõue v -kohustus
- sooritus: tulemus v selle saavutamiseks mõistlikult võimalik
- kõrvalkohustused: käendus, käsiraha, leppetrahv
- **õiguskaitsevahendid**: nõuda kohustuse täitmist / kahju hüvitamist; võlgnetava kohustuse täitmisest keelduda; taganeda lepingust / öelda leping üles; alandada hinda; rahalise kohustuse täitmisega viivitamise korral nõuda viivist.
- **süü** v vastutus **seaduse** alusel: ohuallikas, tootja
- delikt
- **õigusvastasus,** eelkõige: surma põhjustamine; tervisekahjustuse tekitamine; vabaduse võtmine; isikliku õiguse rikkumine; omandi v sarnase õiguse rikkumine; majandus-kutsetegevusse sekkumine; seadusest tulenevat kohustust rikkuv käitumine; heade kommete vastane tahtlik käitumine

Pärimisõigus

- eelosa ja ühine kodu
- abikaasa: I. lapse osa, kuid mitte alla 1/4; II. 1/2 pärandist; III. kogu pärand
- I. alanejad sugulased; II. vanemad ja nende alanejad; III. vanavanemad ja nende alanejad
- pärijate puudumisel KOV v riik
- Seadusjärgne
- testeerimisiga
- notariaalne tõestatud v hoiule antud
- pärandaja vara; mitte isikuga seotud õigused ja kohustused
- Pärimisleping
- Pärimisõigus
- Testamendijärgne
- pärandi avanemise aeg ja koht
- Pärandi üleminek pärandaja surma korral
- abikaasade testament
- kodune - kehtib 6 k
- pärimiskõlbmatus
- pärija
- kohustused
- pärimisvõime
- Sundosa
- sisu
- tõlgendamine
- järelpärija
- läheb edasi v juurdekasvuõigus
- võib loobuda 3 k jooksul
- tuleneb ülalpidamis-kohustusest
- annak, sihtkäsund ja -määrang
- mitte tingimuslikult
- testamenditäitja ja pärandi hooldaja

Kahju hüvitamine: mittevaraline (valu ja kannatused); otsene varaline; saamata tulu

- eesmärk: restitutsioon
- põhjuslik seos kahju tekitamisel
- taganemine olulise rikkumise korral (kestvuslepingu erakorraline ülesütlemine)
- lepingu puhul ettenähtav kahju, v.a raske hooletuse ja tahtluse korral